

Popisani se dogaj na tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 ac. za svaki redak više 5 ac. ili u slučaju opetavanja za pogodbe na upravom. Neveći se šljke poštarom naplatucom (as-segno postale) na administracija „Naše Sloga“ imo, prezime i majšlifa počtu valja tačno označiti.

Rozni list nedodje na vrie-on, saka to javi upravništva s otvora-sku pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izv. za napiko: „Reklama-ja“.

NAŠA SLOGA

Iskazi svakog četvrtka na otvorenom arku.

Dopisi se nevrtaču ako se i neiskaju.

Nobiljgovani listovi se neopričaju. Predplat. poštarinom stoje 5 for. za slijake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2; i 1 za pol-godine. Izvan carstva više poštarine.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija iskazi se u Via Carstina br. 25.

Poučni, gospodarski i politički list

„Sloga rana mala stvari, a nologu sve pakvari“. Kar. Fos.

Svećenička kongrua.

Uvaženi, hrvatski list iz Zadra „Katolička Dalmacija“ imade u zadnjem broju na uvodnom mjestu važan dopis iz Beča pod naslovom „Nova naredba o kongrua“ koj će bez dvojbe zanimati i naše rodo-ljubno a zastopavljeno svećenstvo, te ga eto uz neznatne promjene niže tiskamo:

Danas je izašla u svjetlo kovana nova naredba o kongrua. Ovom se novom naredbom od 20. t. mj. sasvim ukide stara naredba od 2. j. l. 1885. Dakle od sada ne vrijedi ništa od stare naredbe. Tim pakto nije očeno, da nova naredba sadrži skroz nove odredbe, jer je većim dijelom stara naredba u novu prešla.

Najvažnije promjene su u dvih prvih paragrafih nove naredbe, koji nadomještaju § i. stare naredbe.

U novom § 1. izpale su one izreke, iz kojih je ključ kongrua postao i iz kojih se praksa izvodila, da se svakojaki ostatak župničkih dohodaka upotrebi za potaganje svećenstva. Također izpala je zakonu protuslovačka klauzula, da se mora osvrstati samo na dušobrižničke štacije, koje su utemeljene drž. a v. n. i m. a. odobrenje m. Naredba govori samo u obće o „dušobriž-nijih“ (Seelsorgegeistlichen).

Sasvim važnu promjenu naredbuje § 2. — Dok po starom § 1. fasije morahu se podneti kotarskom poglavarstvu, po novom § 2. odsada se moraju predstaviti zemaljskoj oblasti putem ordinariata. Odluke dakako pripadaju zemaljskoj oblasti, a rješitbe dolaze od kotarskoga poglavara-tva. Sada se mora isjodobno ordinariatu priobčiti propis odluka, dotim dosad ordi-nariati primahu popis pripoznatih „popu-nitba obskrbe“ (Dotations-Ergänzungen). Dalje mora se odsada gledati utoka na mi-nistarsvo bogostavlje primati i izvave ordi-nariata i njega također izviestiti o odluk-ah (§. 8.) Kotarska poglavara-tva sada u svemu poslu nemaju više ništa „opaziti“, dotim od sada sr. fasije morahu biti po-pračene njihovim opazkama. Nešto je no-obična, zašto idu stoci usprkos tomu na kotarsko poglavare-tvo, koje nema ništa reći, a nemoraju se kao i fasije također na ordinariatu upraviti.

Glede fasija samih osjetitbe bitnu promjenu one odredbe, koje se odnose na dužnosti župnika prema pomoćnikom.

Stigla je promjena i u tom kako se je vladati sa prihodi misa župničkih upra-vitelja.

U formularu župničke fasije opazi je, da „mjesto troškova“ za održanje drugoga pomoćnika“, sada glasi prasto: „Za uzdržanje pomoćnika“. Na dalje vidjet je da fasija pomoćnika sada nije više kao dodatak župničkoj fasiji, ali po sebi i ne glasi više: „vlastiti prihod progla mješta pomoćnika“, već plaće akopčane sa sluh-bom pomoćnika.....

Riči nove naredbe jesu slijedeće: Naredba ministarstva za bogostorje i na-stavu i ministarstva financije od 20. janara 1890, kojom ukinuvi naredbu od 2. j. l. 1885 (D. Z. L. Br. 99) daju se nove odredbe za izvršu zakona od 19. aprila (D. Z. L. Br. 47) glede prviznoga po-boljšanja obskrbe katoličkoga dušobriž-ničtva.

§ 1. Predlog fasija odnosećih se na odredbe § 3 zakona od 19. aprila 1885 za plaće akopčane s duhovnim službama mora se podneti od dušobrižnika, koji primaju beneficij ili kakav drugi mjestni prihod i koji zahtjevaju kakvu dopunitbu kongrua iz religiozne zaklade.

Fasije moraju „c. predložiti pri pre-uzimanju službe ili naredbom ministra za bogostavlje.

Dušobrižnici, koji ne primaju bene-ficija ili drugoga mjestnoga prihodka kon-grua mora se po izvati ordinariata od po-četka službe računati.

§ 2. Fasije moraju se predstaviti ze-maljskoj oblasti putem ordinariata.

U slučaju početka službe ovaj pred-log mora se podneti kroz dva mjeseca. Molba za produženje otvora roka moraju se predstaviti četrnaest dana prije izmaka istoga zemaljskoj oblasti, koja, ako postoje važni uzroci, može dozvoliti i produženje na druge četiri nedjelje.

§ 3. Fasije po uklopljenih obrazcih (A, odnosno B), moraju sadržati u dvih glavnih rubrikah prihode i troškove duš-obrižnika.

Kakvo slučajno potrebito dokazivanje pojedinih mjesta, mora se staviti u spo-rednoj rubrici: „Opazke“.

Fasiju mora popisati dotični duš-obrižnik. Ako koji župnik mora od svoga prihodka plaćati pomoćnika, tada prvi mora ujedno spraviti fasiju pomoćnika kao do-tični dokaz.

§ 4. Fasije moraju se predati u dva diela, u prvomu od kojih mora se primet-nuti inventarij prebende, specifični izkaz

svih plaća župnika iz religiozne zaklade, tako i također priložiti niže navedene dokaze.

Odnosno na pojedina mjesta dohodaka i troškova i dokaze istih, mora se paziti na slijedeće.

(Slijediti će.)

DOPISI.

Iz Kanfanarsćina početkom febrarv. Dugo je vrijeme, da pazim pozornim otom što se egadja u našem Kanfanaru, sa čekao sam, da stvari prije dobro dozriju, misleć. da će se koji vjestiji od mene pobrinuti, da ih na vidjelo iznose. No, poito se nije nitko toga posia latio, učinio ću ja to i to tako, da me svaki i najpro-štiji kmet razumiti može. Otkad su se ovdje obavili izbori za sabor, biesni sve više i više duh „pazinskoga političkoga društva“ na moralnu i materijalnu štetu otvora pučanstva. Da u kratko dokažem ovu žalostnu istinu, drža: ću se poglavi-tijih točakah. Nekoliko mjeseca nazad za stalnoga pisara sa 600 for. godišnje plaće. kano da se ga za 500 ili 450 for. nebi uoglo imati, ili kao da naša blagajna ina u izobilju novaca. Nađao se je čovjek po-njihovoj želji nepoznajuci našega jezika i bitno mjesto uz nekakovu čudnu šest-godišnju pogodbu, sa kojom se obvezao, da plaše 1200 for. kancije, koju da mu sada se izgubiti ako nebuo znao svoj posao obavljati; a u slučaju, da bi se ga iz službe odпустиo, da mu občina mora pla-titi 1200 for. Liepe li pogodbe, je li? Sada stavimo, da bi on bio takav čovjek, da čini što mu drago u občini i da bi se ga onda moralo iz službe odpuštiti, moralo bi mu se dati liepih 1200 for. Pak zar-zisu mudre glave naši ljudi?! Vrhu toga dalo mu se je, da i orgulje u crkvi avira, čim si zaslaži 120 for. na ljeto; to bijaše dakako velika škoda i uvreda za učitelja uzveći mu ovaj zaslužak, pošto je taj posao od starine pripadao učiteljem. To nam pako svjedoči, da nije dosta talijanšem što zapovjedaju na občini, već bi htjeli i u crkvi zapovjedati. Sa plaćom od 720 for. jednim drugih incerah može se u Kanfanaru gospodski živiti. Ali jedan puk kao da

vajda nezna, da su oni, koji su toliku plaću odličili, sami botegari i čabari, te čim on ima tačca plaća, biti će koristnije njima. Do sada ide sve liepo i gladko kao po loju, nego reć bi, da se kancija još ne vidi, pošto glavar još uvijek upravlja blagajnom; opreznost je vaxda hvale-vriedna!

Ovdje se pred nekoliko vremena ljude lovilc, da čine krike, da svoju djecu upišu u talijansku paraletku i taj posao se je tako nečisto vodilo, da su dobili liepi broj djece. Iz toga se vidi, da tu Talijana baš nema, jer onda čemu tolika agitacija? To je učinilo neugodan i ne-moralan utisak na pučanstvo. Čim su ovdje postigli svoju nečistu svrhu, nastoje da istu postignu i u rovinjakom selu; radi toga spravlja se već odavno naš Muhamed tamo sa nekejimi odličniji osobami iz Rovinja, gdje da te onaj dan pripraviti veliku južinu. Da se valjda laglje do željene svrhe dodje, napuštio se je jedan osoba, da učini dvije tužbe proti g. Žiži, tamošnjemu učitelju; jednu na sud, a drugu na kotarsko školako vijeće, da ujoj je sina stukao, radi česa da je u nesviateo pao; ali i ovdje učinili su „fiasco“ pošto se do-kazalo, da mu nije dalo nego dvie ili tri šibe. Dragi roditelji, neđajte se varati! Vaša djeca u talijanskoj paraletki neće se ništa naučiti, jer ona neće razumiti učitelja, pošto bi on morao s njima samo talijanski govoriti. Pučke škole neimaju tu svrhu, da se jezike uči; to se čini samo u velikih školah. U pučkoj školi mora biti nauk u materijem jeziku, a što se drugacije radi, je sve nenaravno i ne-umjestno. Blizaju se obični izbori, zato sada se razglabaju stara prijateljstva i nova čine, daju ostavke župani i obični skoz, a to nije nego namovra, jer znamo dobro, da bi nekoi i takuu platili, samo da ne ostanu vani.

Pozor dakto vriedni Kanfanaroi, da nas protivnici nepravare, kao što nas pre-varitše uvijek do sada.

Iz Beča, 16. februara 1890. Cienjenim čitaocem digne „Naše Sloga“ bit će još iz predzadnjeg broja poznato, da je hr-vatsko akademicko društvo „Zvonimir“ zaključilo, da priredi veliki društveni koncert, a čisti prihod da se namjeni „Bratovšćini hrv. ljudi u Istri“. Javljam im pako sada, da se je dne 13. t. m. u istini priredilo i to uz malu pro-mjenu prije razposlanog programa. Po ovomu imao je sudjelovati uz nekoje fla-

PODLISTAK.

Parni stroj i parobrodarska društva.

(Dalje.)

Kako odlučitše tako učinite sagradi 1871. godine na Rieci parobrod, kojemu dadeše pristojno ime „Hrvat“. Bio je dakle „Hrvat“ prvi parobrod, koji je po-nozno med Senjom i Riekom ploviću počeo. Dubra su onda bila vremena za bro-dovlje u obće, a to je probudilo nekoi bogataše u Trstu, te ustrojše parobrodarsko društvo na akcije pod imenom „Adria“, te kupiše odmah tri velika teretna paro-broda, koji su nosili više od 1500 tone-lada svaki. Ploviću su ovi parobrodi u Ameriku i u Osmore i to prve četiri godine sa vrlo dobrih uspjehom. Izgubivši kasnije jedan parobrod, ne poave osigura, dobitci počeaše padati; k tomu postane društvo neznozna silni poret, kojim su obterećena društva na akcije. Kako se kaže sadnje godine su dobili 19.000 for., a platili poreza 20.000 for. Nekoi govore, da bijaše uprava tešak teret, te se je radi manoga razloga odlučilo likvidirati, a Lloyd je vrlo rado kupio ostanke.

Otvorio je u isto doba g. Cesare iz Trsta ploviću med Trstom i Palom; na toj pruzi ima i poštu. Na Dubrovackom otvorio ploviću med Dubrovnikom i Metkovićem.

Bila se dogovorila i nekoja riečka gospoda, da sagrade parobrod, što i učinise; ali buduć gradjen skoro jedino za terete, taj parobrod bijaše malen, a tim se je na Rieci pokazala vrlo mala sklonost za pa-robrode. Nije ni čudo; imali su tada liep broj jedrenjaka, koji su davali dobro po-stojke. Njihov „Liburno“ nije odgovarao svrzi t. j. nije davao dobre dividende, a oni ga prodade Paljivom.

Godine 1873. bijaše i u Bakru sa-gradjen parobrod, koji i sada plovi medju Riekom i Bakrom, a 1875. društvo senjsko sagradi „Vinodolca“.

Godine 1878. zaposjednašom H ercegovine niknuše nova društva. Braća Ri-mondo iz Makarske otvorise ploviću med Trstom i Metkovićem i Spljetom, ču je isto društvo kasnije dobilo subvenciju i sada ima pet parobroda.

Godine 1881. Dubrovčani otvorise plo-viću med svojom lukom i Trstom sa društvenim parobrodom „Dubrovnik“.

Godine 1882. Madjari ustrojise par-robdarsko društvo pod imenom „Adria“, ta sagradiše i kupiše u prve dvie godia:

sedam velikih teretnih parobroda svaki po 1500 tonelada, a tečajem vremena dadeše tri veća od 2500 ton. Oni plove iz Rieke navadno u Francezku, Englezku, Belgiju i Brazil.

Društvo obstoji jer ima veliku sub-venciju od vlade; vlastitimi dobitci nebi se moglo održati jer ravnateljstvo, uprava itd. trebaju velike troškove, buduć je sve nastojeno na gospodsku. Kada se je društvo uspostavilo, dobitak mu nije bila glavna svrha, nego neki ponus, da se budu pomogle otvortiti komunikacije za madjarski pro-izvod sa takozvanimi madjarskimi paro-brodi. Stalno je, da dok bude vlada; ikako mogla, neće pustiti društvo propast, platio to tko mu drago.

Rieki ne škodi „Adria“ jer su mnogi našli službu kod nje; ima dosta kapetana, makinista i mornara. Poznato je, da će se s vremenom nastojati, da budu prva mješta popunjena sa Madjari, jer su do sada samo dva zapovjednika iz Madjarake, koji govore, da uloženi novac jest madjarski. Bilo kako mu drago, velika većina osoba u parobrodih biti će kvarnerolci, a name iz hrvatskoga Primorja, koje Madjari „tegere“ zovu.

Godine 1883. Švare iz Zagreba otvori-rio je ploviću med Riekom i Piranom jednim parobrodom, pak kasnije kupi dra-

goga i dobi subvenciju za ploviću med Metci i Riekom. Godine 1884. nenjsko društvo pod imenom „Krajač i drugovi“ sagradi parobrod „Nehaj“ za ploviću sub-vencioniranu do Karlobaga, a netom lani sagradi „Velebit“ za produženje pruge do Zadra.

Kako smo gori napomenuli, hrvatski parobrodi brodili su po istočnoj strani našega Kvarnera već mnogo godina. Svi narodi su imali po svojih mjestnih obalah svoje parobrode, ali u istočnoj Istri u našoj Liburniji, gdje su Niemci našli shodne krajeve, da stvore novu Niznu, ondje, baš ondje se je narod vladao posve kako i u srednjem vijeku. Starci mornari su vozili i vozili takozvani „trgot“ medju Libur-nijom i Riekom. U trgatu bjhahu obično putnici strpani medju brente šrešanja i šljiva, a koji je hotio prišetediti brodarinu, primio je za veslo, ako ga je dopalo, pak vozio. U jutro rano netom bi zora zaru-dila na Velebitu čuo se iz male luke lo-vranske dva tri puta krepak glas, koji bi zaočio kroz brda i doline: „Ala v' Reku v' Reku oooo!“ i taj bi glas ponuka oko-ličane, da se požure na trgat i da se snajste med brente, kako boije mogu. Kada bi se iz male luke otisnuli i ako nije bilo nikakva vjetro, onda vozi, vozi stari mornaro, a pomogli bi njim i seljaci

zove slavenskog pjevačkog društva i vili pitomac ovdješnjega konservatorija Hrvat Vukalović. Nu pošto je ovaj bio zaprijeten, morala se je njemu namijenjena uloga predati drugomu, a ova se blagobitno poprima izvrstni pjevač Slavenski Fr. Bučar. Ovoj promjeni namamo ništa da prigovrimo, pošto znadomo još prije, kako je i g. Bučar vješt pjevač. Ali druga nas je okolnost upravo nemilo iznenađila, da uprav ogorčala. Imala se naime odpjevati uz himnu „Zvonimira“ i druga rodoljubna pjesma „Utaj rođe“. Premda po sadržaju pjesma, te je ona ipak povriedila najtanju žilicu redarstva, koje ju zabrani u najzadnjem trenutku postaviv izključenje iste kao uvjet, bez kojeg se ne dozvoljava priredjenje koncerta. Po svojoj pritići, da zabrana nebi bila uzjelidila, kad bi joj obilasti bile pale u oči na mjesto riječi „Utaj rođe“ početna slova poznate njemačke pjesme „Die Wacht am Rhein“, koju mogu njemački burzi na bečkom avendulističkom pevaju „nevinu“ pjevati, bilo na ulici bilo u zatvorenih prostorijah. E, šta ćemo — quod licet . . . Zalostno, istinito. U ostalom time ne bje zabava ni malo pomućena, te se svrši u najljepšem veselju.

Oko osam sati stalo se sakupljati obštinu u ukusne prostorije hotela k „Zlatnomu križu“ i za pol sata napuni se koncertna dvorana, što no rič, dubokom. Bio je taj zastupan uz vještomanije ličnosti svaki sloj hrvatske kolonije u Beču. Da su i drugi Slaveni bili zastupani u ogromnom broju, to se razumije. Izskloče se osobite braća Srbi, Cesi, Slovenci. Od gg. narodnih zastupnika imali smo u našemu kolu našega dičnoga dr. Dinka Vitezića i velenč. prof. Perića. Kao što uvjek kod ovakvih prilika, zabavu okruni njezini spol najsjajnom krunom. Vidilo se liepih Češnjakih, crnočkih Srbinkjah, najviše pak živih, vatrenih plavuša Hrvaticah, zaista kadro, da te svojim posve naravnim, milozvučnim čavrljanjem posve osvoje i začaraju. Nisu to bili stvarovi, koji bi se u javnosti stidili svoga materinjeja sabora (kako ih ima možda drugdje, gdje se podiposto nebi imala očekivati druga rič, nego li hrvatska), već prave pravcate, rodoljubne i žilave Hrvatice.

Oko 8½ započne zabava. Predsjednik „Zvonimira“ g. Dražić stupi na uzvišeno mjesto, te pozdrav kratkim ali jezgrovitim govorom gg. posjetitelje koncerta, istaknu zasnosim i žarkim patriotizmom nadahnutim riječmi odluku „Zvonimira“ da se namjeni čisti prihod „Bratovštini hrvatskih ljudi u Istri“. Time ne kani se nikako priokoditi u pomoć hrvatskoj istarskoj učešoj se mladeži Bog zna kako izdašnoma podporom materijalnoma, nego želi se izkazati naklonost celokupne hrvatske mladeži prema omiljenoj „Bratovštini“, koja u svojoj plemenitoj svrši podupire uboge djeke, da mogu jednom mukotrpnom Istri stotruko naplatiti blagodat, što ju uživaju od nje. Na koncu zahvali se g. predsjednik slavnomu obštinu na odzivu i zahvali svima najbolji užitak.

P. daleko bi išao kad bi htio potanko opisati izvedbu svake pojedine točke programa. Velim samo u kratko, da je svaka podpuno uspjela uz burno i sveobće povlađivanje sa živio-klici i uz opetovano izazivanje pleskanjem ruku. Najvažnije postade odobravanje ipak kad se pojavi:

i tako bi nakon tri ili četiri ure prispjeli na Rieku. Čim bi se dotaknuli riečke obale, skočili bi na kraj putniči i svaki bi za svojim poslom. Kada je nadolila poslije podne doba odlazka, onda nasadio bi se glasnik na zid na rti riečkoga mula pak bi opet nekolicu puta zaočio: „Ala Lovran, Lovran oooo! Tko bi obavio svoje, poslove bi se vratilo sa trgetom, a drugičje bi išli pjesice. Sa malom promjenom dobe odlazka ovaj primjer valja za Opatinju i Volosko, jer su vladali isti odnošaji.

Njekoji naši rodoljubi iz Liburnije videči, da su njihovi gradiči, što se komunikacije tiče, silno caostali i znajući, da već trinaest godina hrvatski parobrodni plovo na istočnoj strani Rieke, probudise se iz onog mrtvila i sabrav se odlučise ustrojiti parobrodarsko društvo na Rieci. Ovi naši ljudi želeči dielitli zlo i dobro sa svojimi sugrađjani ponudiše dionice društva i tako svanim talijanzem, te njekoji usjerjeniji i primiče ponudu; ali ona tri ili četiri mudraca, naučni zapovjedati po miloj volji u občinah, odlučno odbiše ponudu Hrvata, izpričavajuć se, da parobrod nije za naša mjesta, da neimamo luke ni pristaništa i tražili su Bog zna kakve sve razloge i svakovrstne poteškoće samo, da se društvo ne otvori. Onda se naši obratili domorodcem u Bakar, koji strenoj i na Rieci, te naši tuj ljudi, koji

predrađestna Hrvatska gđica Blažena Kerničeva. Svojim usiljajim i divnim glasom prenela je svatoga upravo u nebeske visine, kadno pjevaše romancu Jeleni iz opere „Zriasaki“ od našega glasovitoga skladatelja Iv. pl. Zajca. Društveni tamburaški sbor odlikovao se kao svjek probudiv u almozioh najveća dševnu silat udarajem z tanke lice milozvučne tamburice. Očubito se svrdjale te izravna burno odobrućjuje narodne „Kole“.

Poslije koncerta, koj svrši oko polnoći, sledio je kratak odmor, a za tim zbavise se mladenaci u kole, a stari i stariće časjeđose stolova, da se maliko okriže. Plesalo se uz obične plesove i narodna „kolo“ po dva puta u najljepšem redu. Zabava trajala je do bijele zore. Svako se uputi koji noseči u sebi neizbrisivu uspomenu na takvu liepu domaću jer narodnu zabavu u austrijskoj priestolnici. Na koncert stiglo je brzojavno više čestitakah iz svih krajevah mile nam domovine, među ostalimi poslalo je i slavno uredništvo „Naše Sloge“ ljapi telegram.

Pogled po svijetu.

Trst, dne 19. februara 1890.

Austro-Ugarska: Djelovanje carevinskoga vieča napreduje vrlo sporo jer se pojedini odbori odviše nezure, da obave u kratko izručene njim poslove. Vlada želi, da bi carevinsko vieče svršilo svoje zasjedanje bar do konca aprila, te je u tu svrhu isto zasjedalo i zadnjih mesopustnih dana; no mnoge zastupnika odalečilo se iz Beča, tako da se je preostale skoro silomice tjerale na sjednice.

U sjednici od dne 14. t. mj. predložila je vlada ugovor sa zemaljskim odborom Galicije, tičući se poravnjanja odnošaja izmedju države i ezonera u istočnoj i zapadnoj Galiciji. Taj ugovor jest za onu pokrajinu vrlo važan jer ju država oslobadja daga od preko 100 milijuna for. Kako je poznato isto su predložili u lanjskom saboru glede duga i zaostataka ezonera u Istri, no premda bijaše predložena svota vrlo malena — napram onoj u Galiciji — talijanska većina istarskoga sabora zabaci predlog hrvatske manjine navedši kano razlog, da vlada nebi pristala na takav predlog, dotičnu molbu sabora.

Slovenski zastupnici na državnom saboru bijahu prošlih dana kod ministra pravosuđja, kojemu su izručili spomenicu o svojih željah i težnjah. Ministar da njim je obećao, da će nastojati, da se izpune sve njihove opravdane želje. Bilo bi tomu već skrajno doba.

Iz Volesskoga raznio je jučer

njim skočiše na pomoć, jer svog svoga nezapačuca, te svi zajedno ustrojise društvo „M. Šverljug & Co.“ Ovi sagradiše 1884. godine parobrod u Trstu, kojega su nazvali „Abbazia“. dočim su oni drugi nosom zavijali, jer tako zvani prosavjetljeni naprednjaci volili su, da hrvatski trget po Kvarneru vozi nego da hrvatski parobrod po njemu zviđa i kuri. Kakva želja takvi ljudi!

Tudje ime na domaćem parobrodnu nepovoljno je dirnulo sve domorođce i većinu dioničara; ali kako smo doznali, mogućii faktori bijahu tako čvrsti, da je društvo podleglo „influenci“. Tomu su punim pravom prigovorili njekoji hrvatski historii, ali uz svu tu popustljivost istarskorieči talijanzi smatraju ono društvo kako njekakvo gnjeздо „steklisa“, te nastoje svakako, ako je samo moguće, društvu naškodiči. Svaki znače, da je obala istočne Istre jedina u hrvatskom Primorju, koja neima luke ni pravog pristaništa za brodove, nu novo društvo se toga nije prestrašilo. Sagradilo je u lki naimo na svoje troškove drveni mul (paladu), koj mu je kasnije vlada isplatiła. Od tada mogu se parobrodi uz mul vezati, kreći i izkrcavati putničke i raznu trgovinu i ukrcavati voće, koje se proizvadjaa dostatno u Liburniji. (Konac sledi).

brzojav viest, da je tamo preminuo nekadašnji austrijski ministar izvanjskih posalah, a još prije ministar predsjednik u Madjarskoj, grof Julij Andrassy. Pokojnik bijaše odlučan Madjar, no ujedno valik protivnik Slavena.

U madjarskom saboru bijaše prikračena zakonska osnova, kojom se ustanovljuje razširenje kolodvora u Zagrebu. Prigodom rasprave o toj osnovi kazao je ministar Baross, da Hrvatska mora imati materijalnih sredstiva, da materijalno napreduje, a u tu svrhu da njoj treba u Zagrebu i veći kolodvor. Zaliti je pri tom samo, da se gospoda Madjari riedko sjete svoje ravnopravne družice — Hrvatske, koja nosi silne terete za skupno troškova, dočim njoj se od toga samo kad i kad odkine kakvu mrvicu.

Crnagora: Židovsko liberalni listovi trube u sviet, da je junacki knez Nikola znao za urotu u Bugarskoj te da je dapače ista njegovim odobrenjen zasnovana, jer da je kanio on zasjesti na bugarski priestol, čim bi bio odstranjen princ Ferdinand. Netreba nam doista tekar dokazivati kako su infamne slične viesti tobožnjih naših liberalaca.

Srbija: Narodna skupščina prihvatila je vladin predlog, da kraljevina sklopi ugovor o željezničkom zajmu u iznosu od 26 milijuna dinara. Nadalje primila je sporazumak vlade sa englezkom bankom glede odkupa monopola soli.

Bugarska: Vladi princa Ferdinanda pošlo je doduše za rukom u zametku ugušiti urotu, no jedva će njoj počti za rukom, da mu osigura za duge priestol. Urota da bijaše mnogo veća nego li se je s početka mislilo. Mnogo urotnika da je na vrijeme uteklo u Srbiju i Rumunjsku. Oni koji su pohvatani, nebijahu jošte odsudjeni.

Italija: Prigodom smrti kardinala Pecci-a, brata sv. Ota Lava XIII. stiglo je ovomu srdacnih sažalnica sa svih strana svijeta. Medju prvimi bijaše Njag. Vel. cesar i kralj Fran Josip I., koji je sv. Otcu brzojavno svoje sažalno sućutje izrazio.

Luca i Mare.

Luca: Mare, je l' bilo ča ljudi na čistu sredu va kreva?
Mare: Je, Luca moje, ma najmanje su onisti popela zeli, ki su paanega pusta najviše svojega zgorali.

Hrvati na grobu Davorina Trstenjaka.

Zbogom ostaj vjerni družie —
K vječnom Bogu Ti nam ode;
Ljubitelju roda svoga.
Vjere, kujige i slobode!
Hrvatska k Tvom grobu kreće.
Na nj da stavi spomen-cvijeće!
I naš Ti si uvijek bio
Sve do zadnjeg daha svoga;
Ljubio Te Hrvat svaki
Ko brat brata rođenoga.
S Tebe snašla tuga, brate,
Trojuj braću i Hrvate.
Na Tvom grobu jošte svježem
Oba ruda tugunjevo;
Istu žalost, istu tugu
Zajedno mi dielit čemo.
Narod dviju domovina
Oplakuje svoga sina.

Kada „Zora dalmatinska“
Na obrzaju nam zarudi
Pjesnicama Ti nas svodim:
Davorine, tad pouidi!
Radio si usparvane
Oda zna tad naše strane!

Svega umom, svojim srcem
Podpomog Ti si tada
Narodna nam knjiga draga,
Kad joj bila klica mlada.
Knjiga slatnu gojio si,
Što nam liepi plod sad nosi.

Vječni s tog Ti spomen bio
Mad Hrvati, Davorine,
Kojima si viencio vio
Varda na čas domovine.
Hrvat vruće suze lije,
Što Te više žira nije!

Kada naša liepa knjiga
Postić bude slave krunu,
Kad zasine divna, slavnna
Jednom sjaju u podpunu
Tad i Trzaje spominjati
Ime ča se med Hrvati!

Jer si i Ti nama bio
Sjajna zviezda preporeda;
S tog i Ti ćeš živjet uvjek
Hrvatkog u sreću rodu!
Pored drugih slavni glava
Bila i Tobi vječna slava!

Vladan Slavenski Bjelovarac.

Različite viesti.

Vjenčak sa ovdje u subotu dne 15. t. mj. učitelj na pripravnici u Kastvu i vrli rodoljub g. Ivan Bunec sa dražestnom gospodjicom i nemanjom rodoljubkinjom Ivankom Kalistrovom. Bilo sretno prevriedni prijatelji!

Iz Poreča javlja nam prijatelj prezalostnu viest, da su se naime dne 16. t. mj. preselili u vječnost vrlo čestiti svećenici i rodoljubi gg. Pelhan Fran župnik u Kašću i Rošić Josip župnik u sv. Ivanu od Sterne. Težak je to udarac za naš biedni narod na Porečini, komu restaje eto danomice narodnih svećenika, dočim se zanj negaja mladež u čisto talijanskom duhu u zlosretnom konviktu u Žepnu. Počivali u miru diči naši pokojnici i dugotrajna Vam uspomena u narodu!

Pastirski list za tršćansko-koparsku biskupiju raspolan je ovih dana na svećenstvo ove biskupije, da ga prihodi i protumači svim vjernikom. Uvodnim stihom Izajie proroka: „Tražite gospodina dok se može naći, prihvatite ga dokle je blizu“, tumači krasno taj list nepobitnu istinu naše sv. vjere kako se Boga može naći uvijek k, posvudi i od svih, al da je ipak za to najprikladnije sv. korizmeno vieme, u kojem siplje Bog tako reknuć svoju milost na čovječanstvo. Korizmeno doba da je vrijeme najbolje: vrijeme spasa, jer dočim se u mesopustno doba izlaže sviet duševnim i tjelesnim pogibeljim, nudja mu sv. krkva u korizmeno doba ljekove za duševno i tjelesno zdravlje, koje, da si očuva naš puk širom mile nam Istre, želimo i mi vruće sa presvjetlim našim nadpastirom. Na koncu lista nalazi se sledieći postni red:

L. Dnevi posta i nemrsitbe, to jest, u kojih je dopušćeno do sita jesti samo jedan put, jesu:

1. Svaki dan u korizmi, ako i je zapovjedani blagdan, izuzete su samo nedjelje.
2. Kvaterno sriede, petki i subota.
3. Sriede i petki u došaću Gospodinovom.
4. Predndevi (vilije) duhova, sv. apostola Petra i Pavla, velike Gospe, svih Sreth, prečistoga, začetja Bl. D. M. i na badnjak.

Dopušča se pako mrsiti, nu samo kod objeda, svaki dan u korizmi, izuzamši sve petke, pepelnicu, kvaternu sriedu i subotu, i zadnje tri dane velikoga tjedna. Nisu obvezani postiti se:

- a) mladi izpod 21 godine i stari preko 60 godina;
- b) bolestni;
- c) oni, koji su kroz dan primljeni na težki rad a tjelom.

Svim ovim je dozvoljeno, da mreo i više puta, kad im je drago, u dnevih, u kojih je postiećim se slobodno mrsiti kod samoga objeda.

U. Dnevi samo nemrsitbe su svi petki oko lojta, koji nisu gori spomenuti. Nemrsiti su dozai svi pravovjerni, čim su do razuma došli, samo ako s težkoga usroka boli ili čera drugoga, nije im moguće ovu zapovjed vriti.

Nu od ove zapovjedi nemarite opra-
ćati sa sve dneve, izazimati samo pepel-
nicu, veliki petak i badnjak:

- a) težake u tromačah i splošao u obr-
niti i prometnih zavodih;
- b) vozca (konduktora) na željeznica;
- c) putnike, koji su prisiljeni hranu uz-
imati u gostionicah;
- d) u gradovih, sve one, koji su prisil-
ljeni hranu uzimati u gostionicah, ako
ne mogu dobiti postnih jedi;
- e) sve one, koji s ikinitog zdravstvenoga
uzroka pohadjaju ljecionice ili ku-
pališta;
- f) napokon bez nikakove utege (to jest
svaki dan) sve, koji su istinito ubogi
te moraju uživati, što im drugi pru-
žaju; a isto tako i služinčad ovisnu
o gospodarstvo volje.

Opazke. U korizmenih nedjeljah, u
kojih, kako je već zgora rečeno, nije post
zapovjedan, može se mrsiti po volji.

2. Ostro je zabranjeno mješati meso
i ribe kod istoga obroka u svih postnih
dnevih med ljetom, a tako i u korizmenih
nedjeljah. — To vrijedi i za one, koji
radi starosti, truda, bolih, nisu obvezani
na post.

3. Jajčena i mlječna hrana je dopu-
šćena kod svakoga obroka toli u korizmi
koli med ljetom.

4. Zabeliti salam i slaninom je du-
pušćeno svaki dan, samo ne u kraternih
petkih, na pepelnicu, veliki petak i badnjak.

5. Budući spadaju ove godine u petak
blagdan uznešenja bl. D. Marije (velika
Gospodja) i blagdan sv. Stjepana, dopu-
šćamo tih dana mrsiti u sjedinjenih bisku-
pijah.

6. Toga se dopušćanja mogu poslu-
žiti i samostanski redovi obojega spola,
ako nisu posebnim zavjetom na oštiji
post vezani.

7. Jer je važno, da onaj, koji ne
može u potpunosti mrsiti vršiti zapovjed
o postu i nemariti, da ju vrši barem u
duhu i namjeni crkve, koja ju je izdala,
odredjujemo da svaki moli tri puta: Oče
naš, Zdravo Marijo i Slava Otcu u onih
dnevih, u kojih se bude ovoga dopušćanja
poslužio.

Pastirski list za porečko-puljsku bi-
kupiju. Kao svake godine u ovo doba tako
je i sada izdan po presji. g. biskupa dru.
Iv. Flappu pastirski list na podređenju
aveštenosti i na sveukupno stado one bisku-
pije. U tom listu raspravlja prebiv. biskup
o važnosti korizme i posta kano najvaž-
nije pripreve, da svi pravovjerni uzmagnu
dostojno primiti vazmensku pričest, u kojoj
nam se daje esu Sin božji. Ovim sv. Otaj-
stvom nije nam Bog mogao dati većega dara,
jer on nam se sam daruje. Preporuča nadalje
svomu stadu, da se češće pričesćuje, nu
pravu sablazan počini onaj, koj se bar o
vaznu nepričesti. Prije pako sv. pričesti
moramo uvažljivo ispitati svoju savjest, da
vidimo jesmoli dostojni primiti pod svoj
kruz Sina božjega. Na koncu preporuča
postih sv. crkvi i njezinoj glavi sv. Otcu
te zaključuje su željom, da se svi prav-
vjerni kršćani neprestano utiču vrucom mo-
litvom Ocu nebeskomu. Pastirskom listu
dodan je sljedeći postni red: 1. Kroz sve
dane i blagdane zapovjedane u korizmenom
doba je post zapovjedan, izuzevi samo
nedjelje. 2. Kroz svu korizmu dopušćeno
je na obedu jesti meso, a u nedjeljih i na
večeri. Izuzevi pak jesu sljedeći dani: a)
petki i subote; b) čista srieda i kvaterna
srieda; c) vilija sv. Josipa. (18. ožujka);
d) vilija navješćanja Bl. Dj. Marije (24
ožujka), e) veliki četvrtak. 3. Dopušćeno
je jesti meso u svakoj suboti, koja ne do-
lazi u korizmi i u kojoj nije post zapo-
vjedan. Izuzeva jest ove godine subota na
viliju duhovah (24 svibnja) i na viliju
sv. apostola Petra i Pavla (28 lipnja).

4. Ostali postni dani i u kojih je zabra-
njeno jesti meso, ove godine jesu: a) Kvater-
ne sriede, b) kvaterni petki i kvaterni
subote; c) sriede i petki kroz došaće
Gospodnje; d) vilija uznešenja (uzlazka)
Bl. Dj. Marije (14. kolovoza), vilija svih
svetih (31. listopada), vilija božićna i vi-
lija pokrovitelja biskupije (Porečke dne
20. studenoga, a Puljske dne 20. prosinca).
5. Dopušćena jesu jaja i mlitke u postnih
dnevih kroz svu godinu, izuzevi samo:
čistu sriedu, veliki petak i božićnu vi-
liju. Za zabilj dopušćena je slanina i masat,
izuzevi: ta tri malo prije rečena dana, a
isto tako zadnja dva dana velike sedmice
i sve sriede, petke i subote kvaterno. 6.
Kroz sve postne dane i nedjelje korizmene
je sasvim zabranjeno jesti skupna meso i
ribu kod istoga jela. Svaki pak neka po
mogućnosti uzastojno, da nadoplati obilnost
ovoga odputa sve većim vježbanjem u
kršćanskim kriepostih, bilo diešćim siromahom
molitvama, bilo diešćim molitvom, ili drugim
dobrim djeli, duhovnim i diešćim.

Iz Poreča javljaju nam, da će biti
napokon povraćeni sv. ostanci neprokih
patrona sv. Maura i Eleuterija enoj župnoj
crkvi. Godine 1854, 14. augusta bijahu naime
sv. ostanci od talijanskoga generala Pa-
liana d'Orta iz Poreča odneseni u Genovu
i postavljeni u crkvi sv. Mateje, pripa-
dajućoj obitelji d'Orta. Nakon pedeljeg
dopisivanja i ugovaranja postlo je za rukom
porečkom kaplanu, da te sv. ostanke natrag
dobje, čemo se bez dvojbe veselimo samo
grad Poreč već takođerj sva porečko-puljska
biskupija.

Iz Voloske - Opatije pišu nam 13. fe-
brara 1890. — Plesna zabava, koju pri-
ređiše jučer na večer društva „Bratstvo“
iz Voloskoga i „Zora“ iz Opatije u pro-
storijah ovog posljednjega, izpala je mož-
davo očekivanju sjajno. — Može se slo-
bodno reći, da onako lijepe zabave nije
Opatija vidila. Sto je mladoga i na-
rodnoga iz Voloskoga, Kastva i Veprinca
pohitilo je one večeri u Opatiju i bez
dvojbe ponio je sobom svaki najljepši
uspomenu.

Zabava počela oko 8 sati na večer i
trajala do 5 u jutro. Glasba pukačnije
grofa Jelčića, četnajst muzera, igrala je
upravo divnu. Do dvadesetak gospodja i
gospodinja došlo u kostim. Bilo tu Dal-
matinkah iz Pelješca i Splita, Otocankah,
Slovenkah, Istrankah, Crnogorkah i jedan
ženski meštio, sve jedna ljepša od druge.
Nestio prije polnoći bijaše porazdieljeno
medju plesatičom množtvom crvica, ponajviše
kamelija, koje su celo društvo osobito
razveselile. Bilo upravo ugodno pogleda-
nje one krasne djevojčice sa punimi ružama
kitaš crvica, a osobito one mile pogleda,
koje su iste bacile sad na svoje plesatiče
sad na crvica. Za čitave zabave vladalo
je nepriljeno veselje i zadovoljstvo po-
tičnuće bez dvojbe najviše iz obiteljskog
duha, koji je bio proniknuo celo društvo.

— Oko deset sati došao je na zabavu ta-
kodjer-gosp. vitez Jettmar sa svojom pre-
vriednom gospodjom, te se nisu mogli do-
nohvaliti ljepoga uspjeha zabave. — Za
vrieme odmor napunile se prostrane pro-
storije na prvom podu kuće a mnoge njih
moralo je ostati u i plesnoj dvorani. Kod
večere progovorih predsjednici obiju druž-
tva gosp. Fr. Dubravčić, prigodno reč-
va gosp. Fiamin predsjednik „Zore“
spomenu takođerj kako je onim danom
izbrisan sa tabličah života Voloskoga i
Opatije i zadnji trag onoga jela, koji je
negda med ovimi sjestajnicima vladao. Volo-
šćaci i Opatijci su odsada jedni. Poslije
svakoga govora i napitnice zaorila je pjesma,
radi česa ide svakako prva zasluga i po-
hvala diešć. Kastavke i Kastavce, kojih
se je velik broj na zabavi našao.

Osobita pohvala, da je zabava onako
ljepo izpala, zaslužio je svakako plesni
odbor a na čelu mu neutralni g. Dorčić,
koji nije pri tom žalio ni zdravlja ni
truda.

Tom zabavom našo su članice za
ovu godinu zaključile svoje mesopustne
zabave, a svatko si za stalno uzelo, da
se do godine opet u ovako ljepom društvu
nadje. — Dao Bog!

Iz Zagreba pišu nam prijatelji dne 11.
t. m. Već je šestnajst godina, što naše
sveučilište šalje svoje sinove dijelom naše
prostrane domovine u redove pobor-
nika za našu pravu već je šestnajst godina,
što se na našem najvišem naučnom zavodu
gleda prava, sloboda; ona čista, neoka-
gljiva sloboda, što je jedina kadra da do-
vede i naš potlačeni narod do sreće i bla-
gostanja. A dne 10 t. m. pala je prva
nečista sjena na taj naš zavod: hlačom
naime nesvjestnih, magjarskih duhova opa-
jenih „fiffrica“ i „gigera“ odličila
se od svoje braće i svojih kolega, te bez-
razložno i uz zaštitu visokih patrona pri-
redila ples i pozvala na njega najveće
neprijateljke Hrvatske; učinila atentat na
naše sveučilište i u obće na svu našu
mlad-ž. Uzalud se tomu opirala ostala
ogromna većina sveučilišne omladine. Ni-
kakvi razlozi, da se sazove nova sveučil-
išna skupščina nevaljahu; svikoliki sa-
svjeti i pretnje bijahu uzaludne; a rektor
Marjanović koji je do sada uživao sveobće
štovanje, od jučer postao je predmetom
zajaljenja i podsmjeha svietne sveučil-
išne mladeži. — Ali sasvim tim svietna
mladež nedade si mira; ako i nije mogla
više da onajeti ples, a to je htjela barem
da pokaže gospodi na Markovom trgu i
svemu narodu hrvatskomu, da u njoj jest
bije srdce vruće za domovinu, da se ona
nije prodala svojim najgorim neprijateljcem.
Dan prije plesa došlo je u licu, gdje se
sastaje cviet celog zagrebačkog občinstva,
od takvih prizora, koji su dobro karak-
terizovali „sajni sveučilišni ples“. Ma da
su i trojica pala žrtvom stog domorodnog
ponosa u ruke raznih „picela“ i detek-

tiva, to je ipak njekolicina odboralka sa
ples dobila već diešć svojih „cotiliona“
te će se jih za dalje vremena sjećati.

Dne 10. na večer pako sastale se
okolo osamdeset sveučilišnih građana, da
priredio malu protuzabavu, dok su se ostali
takož reprezentanti sveučilišta, kojih je
bilo osim odbora za priredjivanje plesa, u
svemu tri, vrtili valja u mađjarski čar-
daš po dvoranah „Sokola“. Društvo po-
statiče svojim posjetom gg. dr. Mile
Starčević, brat našeg rodoljuba dr.
David Starčevića i nećak najvećeg
hrvatskog političkog apostola dr. An-
tuna Starčevića, naš slavni pjesnik
„Slobodarka, Ružmarinka itd.“ August
Harambašić i više drugih. Izvuklo
bilo je vrlo animirano, a na one „fiffrice“
dobrohan ogorčeno. Zdravica nimala se za
sv. vrietu, u kojih se jednoglasno odsu-
dijavo izdajućiki korak ostale sveučil-
išne. Iste noći bijahu polupani prizori
glasovitoga magjarska Czernkoviča, tre-
ćega protektora plesa.

Po polnoći razišlo se društvo dogo-
vorivši se prije u zaštitu postupanje za-
prav izgubljenim ovicem i izabrar od-
bor od tri lica, koji će 10 svakog mjeseca
sazivati sastanke na uspomenu izastno-
glasovitog 10. veljače. — Medjutim izpao
taj „sajni“ ples vrlo nesajuno. Ako
vam kažem, da je bila oko sgrade „Kola
i Sokola“ koncentriran veći dio zagrebačke
puličije, to je dosta jasno, zašto su svi
poštenji građani ostali radje kod kuće i
jastili odbornike i njekoliko komandiranih
činovnika, da se na plesu dugočas. A i
grof Khuen Hederrary činio je toliko nji-
kov poziv, da je još u nedjelju otišao nje-
kamo iz Zagreba; jedni govore u Slavo-
niju, a drugi u Budimpeštu.

Tako, hvala Bogu, svršio i taj ples,
a većina, ogromna većina sveučilišne mlade-
ži, čitio je i pred cijelim svietom poka-
zala za koga njoj bile mladajno srdce.

Milano
Mesopustne veselice slavenskih družta
u Tratu i okolici bijahu zaključene utok
na večer krabuljnim plesom našega pole-
tnoga „Sokola“. Ako se može oćenoći
kazati, da su se prošloga mesopusta krasno,
ugodno i pristojno zabavljali ovdajšnji Sla-
veni — od najviših do najnižih razreda
pučanstva, to nezaslužuje zadnji Sokolov
krabuljni ples živahnosću i nepriljenim
veseljem za nijednom od predidućih za-
bava, te može biti sl. odbor posve zado-
voljan, što je dostojno zaključio čisto sla-
venske veselice prošloga mesopusta.

Nećarica. Iz Doline pišu nam prijatelji,
da je dne 17. t. m. tamošnjega načelnika
čestitoga g. Ivana Slavca zadela nekad-
nada nećarica. Onoga dana vozio se naime
na volatih na polje. Volovi se najednom
poplašili, a g. načelnik pada toli nesretno
sa voza, da je ostao dalje vremena one-
sviešćen. Ranio se teško na glavi, te je
morao u krevet, iz kojega će, ako Bog
dade, za koji čedan zdrav ustati.

Ubio medveda (7 godišnji dečak). Dne
11. jenara t. g. podje u šumu „Kramica“
ogulinske imovne občine mladić od kakvih
17 godina, oborizan sa sjekirom, da raz-
gleda jedan medvedji brolj, kojeg je još
u ljetu našao. Sobom poveo je pastirskog
psa. Naravski, da nije išao u nakani, da
se sastane s medvedjom — kako on to
tvrdi — već jedino, da vidj je li u ležaju
medvedj, i u slučaju ako ga nadje, da
javi lovcem u Plaškom, koji bi se išli s
njime mjeriti. Dan bijaše zaista krasan,
kao usried proljeća, a u šumi još je bilo
malo sniega. Naš mladić Miloš Šumonja
— tako se zove — hodaše putem do le-
žaja sasvim hladnokrvno, ni ne misleći,
da bi medva tamo našao. Kad se približio
ležaju na kakvih 20 koraka, pseto je
već tamo bilo i počelo neobično lajati,
zaučuden pohiti brže do jesta, a kad
tamo, imao je što i vidjeti, medvedj
već provukao glavu iz stare jele i da će
van. Priznaje, da mu nije bilo tad lahko
pri duši, nu uza sve to sakupi sve sile,
te ne čekajući okrene uice (tupi kraj)
sjekire i opali nekolicu puta po glavi mog-
ćednu, na što se ovaj izvleo iz jele, postavi
se na zadnje noge, te da će na napadača
Miloš napne i zadnje svoje sile, jer život
li smrt, okrene ostricu sjekire pa udri po
njemu, dok ga napokon sretno srusi na
zemlju; tad izmoren i malo nustranen, sjede-
kraj svoje zbiljenog medvedja. „H.“

Novim zakonom o poboljšanju kongre-
simo-katoličkih izloženih pomoćnika, pri-
kazanim zastupničkoj kući u Beču odre-
djuje se u prvom i glavnom § da: Naj-
manji dohodak ustanovljen u obrazcu No.
pridruženom §-u 2 zakona 19. aprila 1885.
broj 47 D. Z. L. za pomoćnike, biti će
povišen za 100 forinta glede onih siste-
miziranih pomoćnika, kojima je povjereno
dušobrižništvo u kakvoj crkvi nalazećoj se

krava šipe i kod koje izmudu oni svoje
redovito sjedište (neodvisni župnici, izlo-
ženi kapelani, expositi). Ovo povisjenje ni-
važi će one ekspositure, koje, nakon što
ovaj zakon bude krepstan, budu ustanov-
ljene privolom države.

Kratka uputa u tamburanje po kajdah.
G. Milutin Farkaš (Zagreb, Prilaz br. 4)
šalje nam sljedeću viest: Čast mi je javiti
vam, da je izšlo drugo, popravljenio
izdanje „Kratke upute u tambu-
ranje po kajdah“, za koje nisam
žalio ni truda ni troška, samo da bude
što bolje i korisnije odgovaralo svrsi. Knji-
žica je tiskana, te obasite tri arka a u
prilogu providjena je jasnim ilustracijama
za bolje razumjevanje tekste. Cijena je
knjižici 1 for. 20 novč. a šalje se ili tri-
čloptom (per Kreutband) ako se novac
unapried pošalje, ili postanskim pouzrećem.

Influenca. Ova zarazna bolest, o kojoj
smo i na već pisali, zalvala je ove zime
cijelom Evropom. To je dalo povoda mno-
gim liečnicom, da pronućavaju tu bolest.
Najrečatiji je bio po svoj prilici u tom
istraživanju bečki liečnik dr. Jolles, koji
je pronašao životinju (bacil) ove bo-
lesti, te ju prozvao latinskim imenom
„bacillus influenza“. Ova sitna životinja,
koja prostim okom nevidimo, vrucce se
dizanjem u naša pluća i krv, a onda u
cijelo tijelo, koje postane usljed toga
tromo i bolesno, kako je to svaki bolest-
nik od ove bolesti oćutio. Čitava bolest
traje nekoliko dana i dade se izliečiti
veoma lahko, ali i kod nje, kao kod svake
druge bolesti, valja se osobito dobro čuvati.

Prodavanje vina po težini. Ugarski
minister trgovine u Budimpešti g. Baross
već dulje vremena radi na tom, da uvede
kupovanje i prodavanje vina po težini.
Nedavno zaključila je to isto i trgovačko-
obrtnička komora u Osieku, te je već
podnela kr. ministarstvu izvaju, da se
čim prije uvede trgovina vina po težini.

Neuku nauka.

Peronospora u godini 1890.
Bilo bi veoma drzovito nadati se, da se
peronospora ove godine neće pojaviti ili
da će se pojaviti tako kasno i tako po-
lako, a da čemo se od nje labno braniti.
I lani su mnogi tako mislili, pa na jedan
put jesh i pomagaj. Nesbimo htjeli biti
zločesti proroci, ali, pamтите, da peronospora
ostavlja na rozgrah trus, koji odolj svakoj
nepogodi vremena, a iz tog trusa prama-
lječom nikne peronospora. Tih trusova
ima tim više na lozi, čim je prošle go-
dine bilo više peronospore. Promislimo
koliko će ih biti sada. Ustanovimo dakle
već danas kako čemo ju svladati. A da
počnemo dobro. Nekasnimo ni jednog časa,
već odmah nabavimo modri kamen, jer
svatko, koji ina melo soli u glavi, liečiti
ca lozu modrim kamenom. Danas se mal-
da ne svi slažu u tom, da se u najbolji
uspjeh dobjie kad se modri kamen pomiješa
sa vapnom, praveć tako zvanu bordolešku
kašu. S toga uz modri kamen treba na-
baviti i vapno, koje nek bude mastno, pa
kao se mora ugusiti prije nego će se pe-
rodovati modroj galici. Šbog trusova per-
nospore, o kojih smo rekli, da se sad
nalaze na rozgrah, bit će veoma korisno,
netom je vinograd bio klastren, svakako
prije nego li pup nabrekne, da se namaze
panj sa gustom raztopinom modre galice
i vapna.

Neki preporučuju, da se namaže panj
za 100 litara vode, 14 kilgr. modrog ka-
mena, 20 kilgr. zelene galice i 20 kilgr.
mastna vapna. Tajna velika, kojom se
predobije peronospora, sastoji se u tom,
da treba rano liečiti lozu. Ne valja čekati
da loza cvate, već ju poškopiti netom
se otvorio pup. Treba dobro ovo pamtit;
peronospora se ne može nijednom od sada
poznatim sredstvom uništiti, već ju se
može posve lako predusretiti. Kad se je
već pojavila na lozi, uvijek je štetna, pa
i ako se tad uspjeseš labe sredstva, tim
se suzbijaju veće štete, koje bi mogle na-
estati. Prvih dana mjeseca maja treba
dake škropiti. Raztopit čemo dva kila
modrog kamena u 8 litara vruće vode, to
čemo istodobno baciti 2 kila gaš-ena vapna
u 5 kila vode. Kad se je raztopina modre
galice sasvim ohladila, tad se u ovu, a
nipošto obratno ulije raztopina vapna, mje-
šajući sve dobro drvenom šibom. Pridođaje
se 87 litara vode, i na taj način imat
ćemo 100 litara vode u kojoj će biti raz-
topljeno 2 kila kamena i 2 kila vapna.
Osobitim se škropilom lieva ova raztopina
po lozi. Škropilo mora da škropi gustom
i sitnom maglom. Ako se je dobro po-
škropilo prvi put cijeli list, on je sasvan
od peronospore. Nu tad loza nema pano
lića, pomalja se neprestano novih, mladice

